EL BORN CCM. PROGRAMACIÓ 2018

EXPOSICIONS

"Montserrat Roig, 1977. Memòria i utopia"

Dates: Fins al 30 d'abril de 2018

Espai: Sala Casanova

Montserrat Roig (1946-1991), escriptora i periodista, és una de les autores més destacades de la seva generació. La lluita obstinada per la recuperació de la memòria i de la dignitat individual i col·lectiva, i el compromís polític amb el catalanisme, el feminisme i l'antifeixisme caracteritzen la seva obra.
Fa quaranta anys de la publicació de dos dels seus llibres cabdals: "Els catalans als camps nazis" (1977), referent ineludible de la recuperació de la memòria i de la història dels catalans deportats als camps nazis, i "El temps de les cireres" (1977), una de les seves novel·les més celebrades. També, en aquell moment, dirigeix i presenta les entrevistes del programa "Personatges" (1977-78) a la televisió.

>> L'exposició, comissariada per Manuel Guerrero, compta amb la col·laboració de l'artista Francesc Abad i la fotògrafa Pilar Aymerich. Mitjançant més de 300 documents originals, imatges i llibres, l'exposició i les activitats programades proposen de revisar i repensar les obres de Montserrat Roig d'aquells anys, que tingueren un impacte cultural i social molt destacat.

"Una infància sota les bombes"

Dates: Juliol-novembre 2018

Espai: Sala Casanova

"Una infància sota les bombes" ens aproxima a aquells nens i nenes que van veure truncada la seva infantesa per causa d'una guerra que va envair i transformar el seu món. Una guerra que no era seva i que, per a qui van aconseguir sobreviure-la, va deixar una cicatriu imborrable en el seu esdevenir vital.

>> L'exposició està estructurada en tres àmbits. El primer evoca la Barcelona de 1938 i l'impacte dels bombardejos sobre el territori i les persones. El segon se centra en els nens i nenes que van ser testimonis directes del conflicte bèl·lic, a través dels dibuixos on hi expressaren el que van veure i viure. En el darrer àmbit, l'artista Josep Guinovart, que sentí la necessitat i el compromís d'expressar en diverses obres el que va viure de petit en escapar dels bombardeigs de Barcelona, ens permet traçar un fil que connecta passat i present i que ens convida, finalment, des de la contemporaneïtat, a reflexionar sobre el món en constant conflicte.

“Josep Renau, art i compromís”

Dates: A partir de febrer de 2019

Espai: Sala Casanova

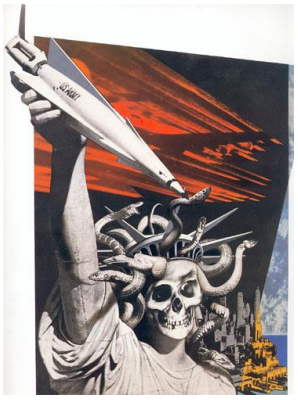

Influenciat pel constructivisme rus, les avantguardes, el grafisme soviètic, l‘art déco i el fotomuntatge polític de l’alemany John Heartfield, l’artista valencià Josep Renau va potenciar en la seva obra les possibilitats expressives i plàstiques del cartell com a expressió dels ideals d’igualtat, progrés i solidaritat.

El seu compromís social i polític, més enllà de la seva obra, el va exercir també com a cap de la Direcció General de Belles Arts del Ministeri d’Instrucció Pública sent el responsable de l’evaquació del Museu del Prado durant els bombardejos de Madrid i sent també l’artífex del Pabelló Español a l’exposició de París de 1937, exposició en què fou presentat per encàrrec de Renau, el *Guernica* de Picasso.

>> Aquesta exposició es planteja com una retrospectiva de l’artista valencià Josep Renau (València, 1907-Berlín, 1982), un dels màxims exponents del cartellisme polític i l’art compromès en l’Espanya republicana.

CONGRESSOS/SEMINARIS/CONFERÈNCIES

Cicle de converses: “Montserrat Roig, 1977. Memòria i utopia”

En el marc de l’exposició “Montserrat Roig, 1977. Memòria i utopia” inaugurada a finals de 2017, es programa un cicle de taules rodones que pretén reflexionar sobre la importància de la figura de la Montserrat Roig, tant des del vessant de la literatura com des del vessant memorialístic, filosòfic i històric.

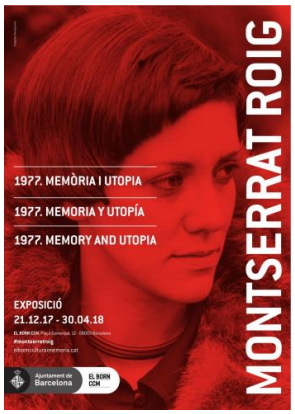

- *31 de gener:* **“1977. Un any clau”.** Amb Carme Molinero, Pilar Aymerich i Joaquim Sempere. Manuel Guerrero, presentació i moderació

- *7 de febrer*: **“Montserrat Roig, escriptora”.** Amb Carme Riera, M. Àngels Cabré, Marta Pessarrodona i Maruja Torres. Ariadna Oltra, presentació i moderació

- *14 de febrer:* “***Els catalans als camps nazis*, un llibre cabdal”.** Amb Xavier Antich, Arnau Pons i Rosa Toran. Xavier Pla, presentació i moderació

- *28 de febrer:* “**Montserrat Roig, avui”.** Amb David Fernàndez, Betsabé Garcia i Bel Olid. Marina Espasa, presentació i moderació.

- *5 d'abril*: "**Televisió, cultura, literatura i memòria. Sobre el programa *Personatges* de Montserrat Roig"** Amb Joan Anton Benach, Emili Manzano, Joan Carles Peris i Aina Torres. Ariadna Oltra, presentadora i moderadora

- *26 d'abril:* "**La literatura concentracionària i la recepció d'Els catalans als camps nazis de Montserrat Roig: entre la memòria i el mite".** A càrrec de Marta Marín-Dòmine, , directora del Centre for Memory and Testimony Studies de la Universitat Wilfrid Laurier a Ontario, Canadà

Curs: "La Memòria i els llocs de la transmissió. Una perspectiva de gènere"

Comissària: Fina Birulés

L'objectiu de les quatre sessions és reflexionar entorn de l'actual «gir cap a la memòria» tant en el terreny de la història com en el de la justícia i de la política.
Així mateix es traçarà una cartografia d'usos del concepte de «transmissió» que ens permetrà, d'una banda, obrir nous interrogants al voltant de la contemporània crisi en l'experiència del temps i, de l'altra, mostrar altres formes de transmetre des dels marges de la tradició. Alhora s'abordaran alguns dels interrogants i perplexitats que han anat emergint darrerament al fil de la necessitat experimentada per algunes figures del feminisme contemporani de transmetre no només les obres de les autores del passat, sinó el llegat de la revolució política del moviment de les dones de la dècada de 1970.

Sessió 1- 15 de febrer de 2018
"L'acceleració contemporània del temps i el tràfec amb la memòria"
(Fina Birulés)

Sessió 2- 22 de febrer de 2018
"La transmissió, cartografia d'usos, crisi i marges de la tradició"
(Fina Birulés)

Sessió 3- 1 de març de 2018
"Reconeixement i transmissió: notes per a impugnar un paradigma"
(amb la participació de Lorena Fuster, UB)

Sessió 4- 8 de març de 2018
"La tradició oculta o el gest de llegir l'absència de lloc com a oportunitat"
(amb la participació d'Emília Bea Pérez, Universitat de València)

II Simposi Internacional d'Arqueologia d'El Born CCM

Del 15 al 17 de març

"EL REC COMTAL: L'AIGUA DIBUIXA LA CIUTAT. Barcelona, segles I-XXI"

L'aigua és un element clau pel desenvolupament de la vida d'una comunitat i, per aquest motiu, la captació i el control de l'aigua han estat uns dels principals interessos de les comunitats humanes. És en aquest context que s'ha d'entendre **el Rec Comtal, com una estructura hidràulica essencial en la història de la ciutat.**

El Rec Comtal és un i en són molts alhora. Diversos conceptes i activitats permeten aproximar-nos-hi: la gestió de l'aigua, l'agricultura, l'economia, el treball, l'urbanisme, l'enginyeria, el lleure, el patrimoni, el coneixement... Des d'aquesta perspectiva, actualment l'Ajuntament de Barcelona està treballant en el Pla Director del Rec Comtal, un projecte de recuperació i posada en valor d'aquest element urbà, que serà presentat en el marc del Simposi.

Congrés: "Descolonitzar Europa. Memòries colonials i construcció de la diferència"

11 i 12 maig

Comissària: Dra. Sara Santamaría.

Aquest simposi pretén reflexionar sobre els fonaments teòrics que permeten desenvolupar maneres alternatives de comprendre i recordar el passat colonial des de l'actualitat, de representar l'alteritat i d'entendre la integració i les polítiques envers els migrats, que som tots.

Aplegarem especialistes nacionals i internacionals de prestigi reconegut; experts en diverses àrees de coneixement com els estudis postcolonials, els estudis de memòria i sobre els usos del passat, els estudis de gènere, la politologia, la jurisprudència, l'activisme pels Drets Humans o la literatura. Aquesta diversitat ens permetrà reflexionar des d'angles múltiples -tot i que a vegades coincidents- sobre qüestions complexes que resulten de gran rellevància i actualitat per a les societats europees.

- **Ponents:** Chiara de Cesari, Nicolas Bencel, Margarida Calafate, Gustau Nerín, Inés Plasencia, Godoy Vega, Martín Rodrigo, Donato Ndongo, Najat El-Achmi, Juan Tomás Ávila, Aziz Faye, Miriam Hatibi...
- **Conferenciants:** Sirin Albdi Sibai, Javier Lucas, Françoise Vergès
- **Moderadors:** Sara Santamaria, Martin Rodrigo, , Daniela Ortiz, Maria Freixanet, Ricard Vinyes...

I TROBADA HALBWACHS: "El present que nomena: Memòries a la ciutat (gestió, acció política, transmissió)"

Coproducció: EL BORN CCM, Institut dels passat Presents i "Consejo lationamericano de Ciencias Sociales (CLACSO)"
Dates: 21 i 22 de maig de 2018 (dilluns i dimarts)
Espai: Sala Moragues

Aquestes jornades s'organitzen en el marc del conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i CLACSO, amb l'objectiu de contribuir al **debat sobre la relació entre memòria i ciutat** i el seu impacte en el desenvolupament de polítiques municipals de memòria.

- Taula I - "Gestionar la memòria a la ciutat. Un gir per a nomenar el passat"
- Taula II - "Memòries, polítiques, resistències"
- Taula III – "Estratègies de transmissió de memòria: imatges, literatura, art, patrimoni"
- Taula IV – "*Nunca más y comisiones de la verdad desde el presente*"

Els 68s. Revolucions democratitzadores

Els 68s a Barcelona. Propostes per pensar revolucions culturals democratitzadores
Comissari: Jordi Mir

1968 és més d'una dècada. Aquesta data és un moment clau en un període més ampli que podríem situar entre començaments dels seixanta i finals dels setanta. Estem en uns anys en què es desenvolupen, amb una vitalitat que cal destacar, pensaments i actuacions que busquen la construcció de societats que es presenten com a més lliures, justes i igualitàries.

>> El programa es desenvoluparà a partir de diferents tipus d'activitats, principalment conferències, diàlegs i taules rodones que buscaran analitzar, reflexionar i debatre sobre alguns dels esdeveniments i les qüestions més rellevants d'aquest període. Començarà coincidint amb el 50è aniversari de l'assassinat de Martin Luther King Jr. tot fent present les lluites en què va participar i proposant pensar la seva actualitat.

- **Commemoració: MARTIN LUTHER KING**
  Data: 4 d'abril de 2018

- **Cicle de converses**: **"50 anys del maig del 68"**
  Dates: als mesos de maig, juny, octubre i novembre.
  Espai: Sala Moragues. Dates i ponents a confirmar.

- **CONGRÉS UAB/ Université de Nanterre**
  Dates: 7, 8 i 9 novembre 2018
  Espai: Sala Moragues
  Ponents: (pendents de confirmar)

CURS: "L'actualitat del passat. Introducció als estudis de Memòria". 2a edició
Comissària: Memorias en Red – Maria Chiara Bianchini
Dates (a confirmar): 2, 9, 16, 23 i 30 d'octubre de 19h a 21h (dimarts)

Proposem un seminari per posar en comú i debatre els temes i les teories fonamentals dels estudis de memòria.

Aquest seminari va dirigit a qualsevol persona interessada a investigar els mecanismes i les tendències de les cultures memorialistes actuals. Les seves característiques principals són la interdisciplinarietat i l'enfocament transnacional.

Congrés: "Monument, poder, comunitat" (22 i 23 de novembre)
Comissari: Kathrin Golda-Pongratz. Coproducció El Born CCM - UB
Dates: 21, 22 i 23 de novembre 2018

El congrés té com a finalitat reunir experts, artistes, activistes i apropar iniciatives nacionals i internacionals a Barcelona per reflexionar i debatre sobre les següents qüestions:

Quins són i com s'utilitzen els monuments i els memorials avui en dia? Necessitem nous tipus de memorials i quins són? Què hem de commemorar avui? En què consisteix una commemoració transnacional, tant a Europa com a Amèrica? Com generem, com canalitzem i guiem discursos i debats, especialment en societats fragmentades? Quant als subjectes i promotors de la commemoració, hem de pensar en nous formats i noves comunitats, dins de societats canviants i migratòries? On i com posem nous focus de commemoració? Com definim un "urbanisme de memòria" i quin és el futur commemoratiu de les ciutats? Pel que fa als espais i els llocs de memòria, com es representen les experiències i les dimensions espacials i de temps i de quina manera s'uneixen aspectes tant locals com nacionals o transnacionals?

ACTIVITATS

"ROIG. Homenatge a Montserrat Roig"
2 març

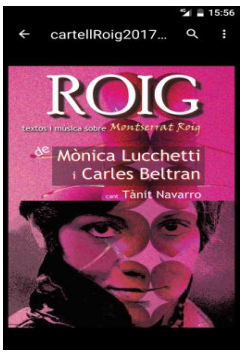

En el marc de l'exposició "Montserrat Roig, 1977. Memòria i utopia" inaugurada a finals de 2017, tindrà lloc aquest espectacle teatral dirigit per Mònica Lucchetti. ROIG és un homenatge especial, on a més de l'obra de l'autora, també hi trobarem records, olors i emocions de la vida de Montserrat Roig i el seu entorn més estimat.

Direcció i narració: Mònica Lucchetti. Música de Carles Beltran.
Cançons interpretades per Tànit Navarro.

"Montserrat Roig, des de l'ànima"
9 març

També en el marc de l'exposició, El Born CCM ofereix aquest recital: una lectura d'una tria de textos de Montserrat Roig, seleccionats per la mateixa autora del llibre *Cent pàgines triades per mi*, a càrrec de l'actriu Rosa Cadafalch, amb música de Josep Pazos.

Activitats musicals en el marc del "Concurs de Piano Maria Canals" (64a edició)

"El Maria Canals porta cua al Born"
Diumenge 11 de març, de 10 a 20 h
En el marc del concurs de música "Maria Canals" convidem als visitants a participar, posant a la seva disposició un piano de cua durant tot el dia en l'espai públic d'El Born CCM.

Recital de piano
Diumenge 18 de març, a les 19 h
Recital de piano a càrrec d'un dels participants del concurs. El concurs aplega nous talents emergents.

Vetllada Avenir
11 abril

Taula rodona: "Anarquisme, cultura i teatre"
Sala Moragues
Amb la participació de: Ricard Vinyes, Xavier Albertí, Antoni Dalmau i Joan Tomàs Martinez Grimalt.

Lectura dramatitzada de l'obra "La parella ideal", de Felip Cortiella
Direcció Albert Arribas
Coproducció del TNC i El Born CCM

Activitat inspirada en el teatre anarquista de Felip Cortiella. La "Vetllada Avenir" vol evocar les vetllades que organitzava el mateix Cortiella al Paral·lel, on s'hi feia teatre, xerrades i ball.

Activitats en el marc de l'exposició: "Una infància sota les bombes"

Programa pendent.

La Nit dels Museus 2018

dissabte 19 de maig

El Born CCM s'afegeix, una edició més, a la gran commemoració internacional de La Nit dels Museus , aquest cop en col·laboració amb **La Central del Circ**.

Coincidint amb el 50é aniversari de l'aparició del circ contemporani, La Central del Circ farà una incursió en la seva evolució i, de retruc, en la memòria del circ a Barcelona. Es desenvoluparà un col·loqui actuat o una actuació col·loquial en què acció, imatge, records, precs i preguntes es conjugaran per apropar el circ dels nostres dies al públic.

Big Draw

Diumenge 21 d'octubre

Un any més El Born CCM s'afegeix a la celebració del *Big Draw*, la gran festa del dibuix que se celebra a la ciutat, amb un taller per a tots els públics. Dibuix per comunicar, per embellir, per aprendre i, sobretot, per gaudir dibuixant. *The Big Draw*, "La festa del Dibuix", és un esdeveniment de caire lúdic i festiu, per a tots els públics, en què diferents artistes proposen i dinamitzen activitats relacionades amb el dibuix com a activitat creativa, oferint l'oportunitat d'experimentar el goig de dibuixar, d'explorar i d'apropiar-se dels llocs de manera significativa.

PROGRAMACIÓ FAMILIAR

Bornet de Cançons

Cicle de programació musical infantil per a públic familiar, que té lloc un diumenge al mes, a les 12 h del migdia, de gener a juny i d'octubre a desembre.
Direcció artística de Grup Enderrock.

Propostes musicals de tots els estils –des del pop a la cançó, passant pel *heavy*, la rumba o la música electrònica– pensades expressament per als nens i nenes, al voltant d'una programació que permetrà compartir l'experiència musical entre pares i fills i, alhora, potenciar la sensibilització dels nens vers la música moderna i la cultura.

Xics'n'Roll
28 gener
Descobreix Bob Marley amb Natxo Tarrés & The Wireless

Radiobots
11 març

La Tresca i Xirriquiteula Teatre. "Per un instant"
15 d'abril

The Penguins - Reggae per Xics. "Ballant damunt la lluna"
27 de maig

Espectacles teatrals familiars de cap de setmana

Cicle: "DEL LLIBRE A L'ESCENARI"
1 cap de setmana al mes (2 funcions), de gener a abril i d'octubre a desembre.
Organitzat i comissariat per Farrés Brothers i cia

Aquesta temporada us oferim tres espectacles que neixen d'una obra literària. Espectacles que abans han estat llibres, i abans de ser llibres han format part de la imaginació de grans escriptors. Escriptors catalans com en Pere Calders o la Víctor Català, però també del més universal de tots els dramaturgs: en William Shakespeare.
Si heu llegit aquest escriptors, ara els podreu veure representats i si no els heu llegit mai segur que, després de veure aquests espectacles, us vindran ganes de llegir-los.

Micro Shakespeare
17 i 18 de Febrer
A càrrec de Laitrum Teatre
Espectacle familiar/Instal·lació a partir de divers obres de **William Shakespeare.**

Víctor Català, la senyoreta de l'escala
3 i 4 de Març
A càrrec de Terratrèmol Produccions
Espectacle familiar a partir de la vida i l'obra de **Caterina Albert -Víctor Català-**

Raspall
7 i 8 d'abril
A càrrec de la Companyia Teatre Nu

Cicle de cinema familiar: "Som exploradors!"

Comissariat per Modiband.
Es programa un cicle de cinema per a públic infantil i familiar, que té lloc un matí de diumenge al mes, de gener a maig i d'octubre a desembre. Està dirigit a nens i nenes entre 6 i 12 anys.

La proposta de títols per aquesta nova temporada del cicle ***Som exploradors!*** segueix apostant per films que apel·len a l'aventura de descobrir el món exterior però també a descobrir-se a un mateix. Tot, a partir d'històries tendres i fantàstiques, que s'alimenten de contes, llegendes i llibres. Històries que trenquen amb els esquemes preestablerts i que ens faran volar la imaginació d'allò més.

La vida d'en Carbassó
25 de febrer
Ma vie de courgette, Claude Barras. Suïssa-França, 2016

La cançó del mar
18 de març
Song of the sea, Tomm Moore. Irlanda, 2014, 93'.

Kerity i la casa dels contes
22 d'abril
Dominique Monfery, França, 2009

La revolta dels contes
13 de maig
Jakob Schuh, Jan Lachauer i Bin-Han To. Regne Unit, 2016